

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 14, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:969 18-06-2021

Hof

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:6128 22-06-2021

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:5886 15-06-2021

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:5825 15-06-2021

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1606 01-06-2021

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1456 01-06-2021

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1566 25-05-2021

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1567 25-05-2021

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:938 25-03-2021

Rechtbank

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:5671 23-06-2021

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:3161 23-06-2021

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:3209 17-06-2021

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:4824 16-06-2021

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:3054 11-06-2021

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:5694 09-06-2021

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:2829 08-06-2021

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:2916 04-06-2021

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:2243 31-03-2021

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2019:6595 14-08-2019

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris heeft geheimhoudingsplicht geschonden door executeur in te lichten over verzoek van onderfde echtgenoot om inzage in testament.

De notaris heeft in een hospice een testament gemaakt voor de echtgenote van X, kort voordat zij overleed. In dat testament is X onderfd en zijn hun twee zonen tot erfgenamen benoemd. Een van de zonen heeft de notaris gevraagd om bij het hospice langs te gaan. De notaris heeft het testament besproken en op dezelfde dag gepasseerd.

X verwijt de notaris tevergeefs dat zij het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid niet heeft gevolgd. Dat heeft de notaris wel gedaan. Het feit dat er slechts weinig tijd zat tussen de besprekingen en het passeren, was ingegeven door de medische situatie waarin erflaatster verkeerde. Uit de dossieraantekeningen blijkt dat de notaris het begrip van erflaatster over de inhoud en de strekking van het testament op zorgvuldige wijze heeft getoetst.

De notaris heeft X na het overlijden van zijn echtgenote een afschrift van het testament verstrekt zonder dat zij X om een legitimatie heeft gevraagd. De notaris heeft daarmee in strijd met haar identificatieplicht gehandeld (art. 39 WNA, art. 11 Wvft).

De notaris heeft haar geheimhoudingsplicht geschonden door, na het verzoek van X om inzage in het testament, de zoon (executeur) instemming te vragen voor inwilliging van het verzoek van X.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 01-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1456

Zaaknummer: 200.287.799/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, A.R. Sturhoofd en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur vordert afgifte van zaken. Auto is door erflaatster weggeschonken.

De executeur van V vordert van de ex-echtgenoot van V afgifte van diverse zaken. Volgens de ex heeft V deze voor haar overlijden aan hem geschonken.

De ex-echtgenoot stelt tevergeefs dat de executeur niet-ontvankelijk is. De executeur is privaat en zonder instemming van de erfgenamen bevoegd om deze procedure aan te spannen (art. 4:145 lid 2 BW).

De kantonrechter neemt aan dat een auto is geschonken aan de ex-echtgenoot. De overschrijving bij de RDW door V ten behoeve van de ex ziet de kantonrechter als uiting van haar wil om de auto aan hem te schenken. Voor vernietigbaarheid wegens misbruik van omstandigheden (art. 7:176 BW) heeft de executeur onvoldoende aangedragen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:4824

Zaaknummer: 8990989

Rechters: S.W.S. Kiliç

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg testament. Erfstelling ten behoeve van eigen familie en schoonfamilie.

X overlijdt na zijn echtgenote en zonder achterlating van afstammelingen. In zijn testament heeft hij voor dit geval tot enige erfgenamen benoemd: "ieder voor een gelijk deel, mijn erfgenamen volgens de wet, alsmede de erfgenamen volgens de wet van mijn echtgenote indien zij gelijktijdig met mij zou zijn overleden met bepaling van de wettelijke regels van plaatsvervulling."

Volgens een neef en een nicht erven de broers en zussen van erflater en van zijn echtgenote ieder een gelijk deel en de (achter)neven en -nichten staaksgewijze bij plaatsvervulling. Volgens (35) gedaagden erven alle familieleden (broer, zus, (achter)neef of -nicht) een gelijk deel.

De rechtbank volgt de eerste lezing. Volgens de rechtbank zijn de bewoordingen duidelijk en is uitleg (art. 4:46 BW) niet nodig.

Het primaire verweer van gedaagden dat de neef en nicht niet-ontvankelijk zijn, omdat de executeur privaat bevoegd zou zijn (art. 4:145 BW), wijst de rechtbank van de hand. De privaat bevoegdheid van de executeur is beperkt tot beheerstaken.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 14-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2019:6595

Zaaknummer: c/10/563860 HA ZA 18-1182

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenaam verzoekt om benoeming van zichzelf tot vereffenaar. Hof benoemt professionele vereffenaar.

Dochter X verzoekt om benoemd te worden tot vereffenaar van moeders nalatenschap. Zij overlegt in dat verband een ongeldig (getypt) codicil van moeder waarin X tot executeur is benoemd (art. 4:97 BW). De rechtbank heeft in plaats daarvan een professionele vereffenaar benoemd. X heeft (als enige van de erfgenamen) de nalatenschap zuiver aanvaard en is daarom beducht voor de kosten van de professionele vereffenaar.

In hoger beroep vangt X wederom bot. De andere twee erfgenamen hebben geen vertrouwen in X als vereffenaar. Het hof volgt hen daarin en weegt hun belang bij een onafhankelijke vereffenaar zwaarder dan het financiële belang van X.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-03-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:938

Zaaknummer: 200.284.379_01

Rechters: A.P. Zweers-van Vollenhoven, R.R.M. de Moor en M.W.M. Souren

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Meerrelatie. Langstlevende van de drie geen successiepartner. Aanvang vijfjaarstermijn.

De broer van erflaatster woonde sinds 1969 bij erflaatster en haar echtgenoot in. De echtgenoot overleed als eerste, daarna erflaatster. Haar broer doet in de aangifte erfbelasting beroep op de partnervrijstelling. In geschil is of de broer kwalificeert als partner (art. 1a SW 1956), aangezien broer en zuster geen notarieel samenlevingscontract hadden gesloten en haar echtgenoot minder dan vijf jaar voor de zuster overleed.

Volgens de rechtbank kwalificeert de broer niet als partner van de zuster. De vraag of de periode voor het overlijden van de echtgenoot kan meetellen voor de vijfjaarstermijn van artikel 1a lid 3 SW 1956. beantwoordt de rechtbank ontkennend. Volgens de rechtbank was het pas na het overlijden van de echtgenoot mogelijk voor de broer om met zijn zuster een notarieel samenlevingscontract te sluiten. Daarom kan ook niet eerder dan vanaf dat moment de periode van vijf jaren een aanvang nemen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 08-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:2829

Zaaknummer: AWB - 20 _ 6291

Rechters: R.A. Eskes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Maritaal beslag op erfdeel verhindert verdeling registergoed uit nalatenschap niet.

V is in gemeenschap van goederen gehuwd geweest met M. M heeft tijdens huwelijk geërfd van zijn beide ouders. Zijn moeder is als laatste overleden en heeft in haar testament een uitsluitingsclausule opgenomen. V heeft maritaal beslag gelegd op het erfdeel van M in moeders nalatenschap. Bij de toedeling aan M van registergoed uit deze nalatenschap, verklaart de notaris in de verdelingsakte dat het beslag geen doel treft door de uitsluitingsclausule. V verwijt de notaris dat dit een onjuiste conclusie is.

Volgens het hof heeft de notaris zich inderdaad onjuist uitgedrukt in de akte, maar is dit niet dermate laakbaar dat de klacht gegrond is. Het beslag stond inderdaad niet aan de verdeling en levering in de weg, omdat het beslag is gelegd op het erfdeel van M en niet op (zijn onverdeeld aandeel in) het registergoed.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1567

Zaaknummer: 200.286.523/01

Rechters: A.D.R.M. Boumans, H.T. van der Meer en T.K. Lekkerkerker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontoelaatbare wisseling van partijhoedanigheid in hoger beroep. Erfgenaam niet-ontvankelijk.

Moeder laat vijf kinderen als erfgenamen achter. Een van hen (X) is executeur en was eerder moeders meerderjarigenbewindvoerder. X is door kind Y gedagvaard. Y is in hoger beroep niet-ontvankelijk.

Y heeft in eerste aanleg voor zichzelf X uit eigen hoofde of als voormalig bewindvoerder gedagvaard. In hoger beroep treedt Y na eisiwijziging op als erfgenaam en daarmee als deelgenoot in de nalatenschap en Y betreft X als erfgenaam. Dit levert zowel aan de zijde van X als van Y een ontoelaatbare wisseling van partijhoedanigheid op. Daarnaast is Y niet zelfstandig procesbevoegd. Y kan in beginsel alleen zelfstandig vorderingen ten behoeve van de gemeenschap tegen derden instellen (art. 3:171 BW). Vorderingen tegen een deelgenoot moeten in de verdeling worden betrokken (art. 3:184 BW, art. 3:185 BW). Voor zover de vordering strekt tot verdeling, heeft Y de andere deelgenoten niet op de juiste wijze opgeroepen (art. 118 Rv, art. 111 Rv).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:5825

Zaaknummer: 200.266.836

Rechters: J.U.M. van der Werff, M.L. van der Bel en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beheerregeling nalatenschap afgewezen.

X erft de helft van een nalatenschap, Y en Z elk een kwart. X verzoekt als deelgenoot een beheerregeling (art. 3:168 BW, art. 3:170 BW), op grond waarvan X een einde kan maken aan een erfgransgeskil tussen de erfgenamen (door een gerechtelijke procedure of een vaststellingsovereenkomst) en een perceel uit de nalatenschap kan verpachten.

De kantonrechter wijst het verzoek op beide punten af.

Vorderingen en verzoeken ten behoeve van de gemeenschap jegens deelgenoten moeten op de voet van artikel 3:184 BW en artikel 3:185 BW in de verdeling van de gemeenschap worden betrokken, tenzij een geschil zich daarvoor niet leent (art. 3:171 BW). Dat laatste is niet het geval wat betreft het erfgransgeskil.

Wat betreft de verpachting constateert de kantonrechter dat een beheerregeling in de zin van artikelen 3:168 BW en 3:170 BW alleen kan voorzien in een regeling over genot, gebruik en beheer en geen beschikkingshandelingen kan betreffen. Verpachting leidt ertoe dat het perceel wordt bezwaard. Dat kunnen de deelgenoten alleen gezamenlijk (art. 3:170 lid 3 BW).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 11-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:3054

Zaaknummer: 8953583 EZ VERZ 21-1

Rechters: M.C.J. Heessels

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Machtiging tot uitoefening recht van vermiste erfgenaam.

De moeder van vijf kinderen is sinds 2010 vermist. Haar bestaan is onzeker. In 2019 is haar vader (opa) overleden. Kind X verzoekt machtiging om het recht van moeder als erfgenaam in opa's nalatenschap uit te oefenen (art. 1:412 BW).

De rechtbank stelt vast dat aan het wettelijk criterium is voldaan en wijst de machtiging toe, hoewel twee andere kinderen vrezen dat X het erfdeel voor de eventuele terugkeer van moeder verbruikt. In dat geval kan moeder het erfdeel terugvorderen (art. 1:412 lid 3 BW). Partijen maken onderling de afspraak dat het geld drie jaar op een derdengeldrekening van de boedelnotaris blijft staan en X daarna zijn deel uitgekeerd kan krijgen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:5694

Zaaknummer: C/10/592705 / FA RK 20-1510

Rechters: J.J. Klomp

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Vervreemding registergoed uit nalatenschap. Notaris heeft benoemd onzijdig persoon ten onrechte ingeschakeld.

In eerdere procedures heeft de rechtbank in 2010 de verdeling van de nalatenschap gelast en in 2017 erfgenaam X veroordeeld tot medewerking aan verkoop en levering van registergoed. Voor het geval X niet zou meewerken, heeft de rechtbank een onzijdig persoon benoemd om X bij de vervreemding te vertegenwoordigen. In 2019 verzorgt de notaris het transport en laat de onzijdige persoon optreden namens X.

X klaagt dat de notaris hem onvoldoende gelegenheid heeft gegeven om zelf mee te werken aan het transport. Het hof is het hiermee eens. De notaris heeft, door enkel af te gaan op de medeling van de onzijdige persoon, onvoldoende zelf onderzocht of X zelf wilde meewerken en het X onmogelijk gemaakt zich te laten informeren over de onderliggende koopakte, de verdeling van de koopsom en kosten.

Het hof schorst de notaris voor twee maanden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1566

Zaaknummer: 200.285.031/01 NOT

Rechters: H.T. van der Meer, A.D.R.M. Boumans en T.K. Lekkerkerker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Ouderlijke boedelverdeling. Langstlevende ouder vervreemdt percelen aan een van de kinderen. Notaris heeft andere kinderen terecht niet betrokken.

Vaders nalatenschap is in 1998 tussen moeder en hun kinderen vererfd volgens zijn ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Voor moeders overlijden in 2019 verkoopt en levert zij twee percelen aan een van de kinderen. Twee andere kinderen klagen na moeders overlijden dat de notaris heeft meegewerkt aan de overdracht, zonder hen daarbij te betrekken.

Net als de kamer wijst het hof de klacht af. Moeder was zelfstandig bevoegd om over de percelen te beschikken. Omdat klagers geen partij waren, verhinderde de geheimhoudingsplicht van de notaris dat klagers werden geïnformeerd. De notaris heeft klagers niet onterecht benadeeld.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 01-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1606

Zaaknummer: 200.281.453/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, A.R. Sturhoofd en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen verboden making aan vriendenstichting verpleeghuis. Geen belang bij vernietiging.

Erflaatster heeft in 2010 een algehele volmacht verleend aan haar achternichtje (van de kant van haar overleden echtgenoot), op basis waarvan het nichtje haar financiën verzorgde. In 2014 heeft erflaatster de volmacht herroepen, nadat haar vermogen was geslonken van bijna 500.000 euro tot zo'n 30.000 euro. Zij heeft toen ook haar testament, waarin het nichtje tot enig erfgenaam was benoemd, aangepast.

Volgens het achternichtje is het laatste testament nietig omdat erflaatster bij het opstellen ervan wilsonbekwaam zou zijn (art. 3:32 lid 2 BW). Het achternichtje voert daarvoor aan dat erflaatsters vermogen acht maanden na het testen onder bewind is gesteld. Volgens de rechtbank kan dit niet leiden tot het (voorshandse) oordeel dat erflaatster wilsonbekwaam was. De bewijslast rust op het nichtje (art. 150 Rv). Onderbewindstelling betekent nog niet dat de rechthebbende geen testament kan maken (art. 4:55 BW). Daarbij komt dat erflaatster zelf om het bewind heeft verzocht en de notaris verklaart dat zij heel goed wist wat zij wilde met het laatste testament.

Voorts stelt het achternichtje dat de in het laatste testament aangewezen erfgenaam, een vriendenstichting van het verpleeghuis waar erflaatster woonde, een tussenbeidekomende partij is en daarom geen voordeel kan trekken uit het testament (art. 4:59 lid 2 BW, art. 4:62 lid 2 BW).

De rechtbank stelt vast dat het achternichtje geen belang heeft bij deze vernietigingsgrond, omdat alleen de erfstelling vernietigd zou kunnen worden, maar niet de herroeping van het voorlaatste testament. Omdat het nichtje geen bloedverwant van erflaatster is, kan zij ook niet op grond van het versterferfrecht opkomen.

Overigens oordeelt de rechtbank dat de vriendenstichting geen tussenbeidekomende persoon als bedoeld in artikel 4:62 lid 2 BW is. De stichting opereert onafhankelijk van het verpleeghuis. Het vermogen van de stichting komt niet ten goede aan de exploitatie van het verpleeghuis, er is geen personele unie tussen beide besturen en een batig liquidatiesaldo valt niet aan het verpleeghuis toe.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:3161

Zaaknummer: C/05/383843 / HZ ZA 21-62

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testamentair bewindvoerder krijgt machtiging voor aangaan cv en inbreng bewindvermogen.

De testamentair bewindvoerder van erfgenaam X verzoekt de kantonrechter machtiging voor het namens X aangaan van een commanditaire vennootschap (cv) en inbreng van een bedrijventerrein dat onderdeel uitmaakt van het bewindvermogen. In het testament heeft erflater bepaald dat de bewindvoerder kan beschikken over het bewindvermogen, mits met machtiging van de kantonrechter (art. 4:171 lid 1 BW).

De kantonrechter acht zich bevoegd (onder verwijzing naar Kamerstukken II 1991/92, 17141, nr. 9, p. 17) en verleent de machtiging.

De cv en de inbreng zijn nodig om het bedrijventerrein rendabel te houden (herontwikkeling). De kantonrechter begrijpt de beweegredenen en het voorgestelde traject. De voor X bestemde participaties in de cv komen door zaaksvervanging onder testamentair bewind. De participaties vertegenwoordigen een vergelijkbare waarde als X's in te brengen onverdeeld aandeel in het registergoed. De herontwikkeling is in het belang van X, aldus de kantonrechter.

Er wordt evenwel geen machtiging verleend voor een onherroepelijke volmacht van de commandieten aan de cv en aan in algemene termen geschetste vervolgttransacties, omdat de gevolgen hiervan voor de kantonrechter niet goed zijn te overzien en te beoordelen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 04-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:2916

Zaaknummer: 8990254 \ EZ VERZ 21-43 \ MMKJS \ mr

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hypothecaire lening aan erfgenaam. Geschil over rente sinds overlijden. Schuldtoerekening? Verrekening?

Vader en moeder zijn beiden in 2009 overleden. Hun vijf kinderen zijn als erfgenamen elk voor een vijfde gedeelte in het vermogen van de ouders gerechtigd. Zoon X heeft in 2000 bij vader een hypothecaire lening afgesloten. Bij vaders overlijden is de resterende hoofdsom 160.000 euro. Volgens X is zijn restschuld bij of kort na vaders overlijden vervallen door gedwongen schuldtoerekening (art. 4:228 BW) of door overeengekomen verrekening (art. 6:127 BW) en is hij daarom sindsdien geen rente meer verschuldigd.

X's beroep op gedwongen schuldtoerekening wijst de rechtbank af. Alleen de andere erfgenamen kunnen daar beroep op doen, X als schuldenaar niet.

Voorts oordeelt de rechtbank dat van verrekening geen sprake is. De nalatenschap bevatte lange tijd onvoldoende liquide middelen – het woon/winkelpand van de ouders is pas in 2016 verkocht – zodat lange tijd niet werd voldaan aan de wettelijke vereisten voor verrekening (prestaties opeisbaar en vergelijkbaar). Partijen zijn ook geen verrekening overeengekomen.

In de gegeven omstandigheden acht de rechtbank het, gelet op de eisen van redelijkheid en billijkheid tussen deelgenoten, echter niet redelijk dat X over de afgelopen twaalf jaar onverkort rente moet betalen. De rechtbank acht het redelijk uit te gaan van verrekening voor zover in de loop der tijd liquide middelen in de boedel voorhanden zijn gekomen. Overigens constateert de rechtbank dat de door X verschuldigde rente tot 2011 is verjaard.

X wordt veroordeeld tot betaling van het niet-verrekende deel van zijn schuld. De rechtbank veroordeelt de andere erfgenamen tot medewerking aan de doorhaling van de hypothecaire inschrijving als X de schuld heeft afbetaald.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 31-03-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:2243

Zaaknummer: C/16/502757 / HA ZA 20-315

Rechters: M.A.A.T. Engbers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Regresvordering tegen buitenlandse erfgenamen van overleden medeschuldenaar. Geen erfrechtelijk geschil. Bevoegdheid Nederlandse rechter.

Erflater is met zijn zuster hoofdelijk aansprakelijk voor de naheffing van loonheffing. De zuster betaalt de volledige schuld in 2012. Erflater overlijdt in 2014 en laat zijn echtgenote en kind als enige erfgenamen achter. De zuster stelt een regresvordering in tegen de erfgenamen die – net als erflater – woonachtig zijn in Polen.

Volgens de erfgenamen is de Nederlandse rechter niet bevoegd omdat het zou gaan om een erfrechtelijk geschil. Zij beroepen zich op de uitzondering in artikel 1 lid 2 onder f EEX-Vo II (de herschikte EEX-verordening).

Volgens het hof (ECLI:NL:GHARL:2019:10869) was geen sprake van een erfrechtelijk geschil, maar van een vordering die de zuster als crediteur (op grond van haar regresrecht) instelt tegen de gezamenlijke erfgenamen van haar broer. Het is niet wenselijk om deze vordering, die onder het materiële toepassingsgebied van de EEX-Vo II valt, slechts om de reden dat de vordering wordt ingesteld tegen erfgenamen, tot de uitgesloten onderwerpen te rekenen. De Nederlandse rechter had volgens het hof rechtsmacht op grond van artikel 7 lid 2 EEX-Vo II.

De Hoge Raad wijst het cassatieberoep tegen dit arrest af zonder motivering. Beoordeling van de klachten in cassatie is niet nodig ten behoeve van de eenheid of de ontwikkeling van het recht (art. 81 Wet RO).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:969

Zaaknummer: 20/01029

Rechters: H.M. Wattendorff, F.R. Salomon en T.H. Tanja-van den Broek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Legaat ter grootte van de legitieme portie levert niets op. Legitimair massa is negatief.

Vader heeft kind X tot enig erfgenaam benoemd. Aan kind Y heeft hij een geldlegaat gemaakt ter hoogte van haar legitieme portie. Y vordert vaststelling van de omvang van het legaat. In het tussenvonnis (ECLI:NL:RBROT:2020:10688) heeft de rechtbank al op een aantal punten bindend beslist. In dit eindvonnis concludeert de rechtbank dat de legitimaire massa negatief is en het geldlegaat Y dus niets oplevert.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:5671

Zaaknummer: C/10/589073 / HA ZA 20-8

Rechters: A. Eerdhuijzen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroepsfout notaris door redactiefout in testament. Legaten ter grootte van de successievrijstelling voor kleinkinderen.

Erflaatster laat bij haar overlijden in 2021 acht kinderen en 16 kleinkinderen achter. In haar testament uit 2009 heeft zij haar kinderen tot erfgenamen benoemd en aan de kleinkinderen een bedrag gelegateerd gelijk aan hun vrijstelling in de Successiewet 1956. In elk geval vijf kinderen hebben de nalatenschap, onder begeleiding van dezelfde notaris die het testament opstelde, zuiver aanvaard. Na overlijden blijkt dat de nalatenschap ontoereikend is om de legaten (bijna 20.000 euro per kleinkind) uit te keren.

De notaris erkent dat de legaten niet overeenkomen met de wil van erflaatster en heeft betrokkenen voorgesteld om de nalatenschap zo veel mogelijk af te wikkelen volgens die daadwerkelijke wil. Dat betekent dat de kinderen als erfgenamen een bedrag overhouden ter hoogte van hun vrijstelling voor de erfbelasting en de kleinkinderen als legataris de rest ontvangen (6.000 euro per kleinkind).

De vijf kinderen stellen de notaris aansprakelijk voor het advies om de nalatenschap zuiver te aanvaarden. Daardoor zijn zij met hun eigen vermogen jegens de kleinkinderen verhaalsaansprakelijk voor het tekort, terwijl zij anders met een beroep op hun legitieme portie een deel van het saldo hadden kunnen ontvangen.

Het verweer van de notaris dat de executeur de procedure had moeten aanspannen (art. 4:145 BW) en de erfgenamen daarom niet-ontvankelijk zijn, wijst het hof af. De vorderingen betreffen niet het beheer van de nalatenschap.

Volgens de notaris is sprake van verjaring, omdat hij de executeur al in 2012 heeft laten weten dat het legaat niet overeenkwam met erflaatsters wensen. De erfgenamen hadden toen kunnen weten dat zij door het testament mogelijk niets zouden krijgen. De erfgenamen hebben pas in 2020 schadevergoeding gevorderd. De beheersbevoegdheid van de executeur (art. 4:145 BW) brengt echter niet mee dat kennis van de executeur omtrent een (mogelijke) onrechtmatige daad van de notaris moet worden toegerekend aan de erfgenamen. Die kennis heeft immers niets van doen met de taakvervulling door de executeur. Als de erfgenamen in 2012 al wisten dat zij door het testament niets konden krijgen, dan staat daarmee nog niet vast

dat zij in 2012 wisten dat een fout van de notaris hieraan ten grondslag lag.

De notaris erkent de redactiefout in de legaten. Hij heeft erflaatster voorgesteld om de legaten een percentage van de nalatenschap uit te laten maken, maar dit is om onverklaarbare redenen anders verwoord in het testament. Het hof verklaart voor recht dat de notaris door de fout in het testament onrechtmatig heeft gehandeld jegens de vijf erfgenamen.

Of de erfgenamen hierdoor schade hebben geleden, valt nog te bezien, mede gelet op het voorstel om de nalatenschap zo veel mogelijk af te wikkelen overeenkomstig erflaatsters werkelijke bedoeling en de eventuele uitleg van het legaat (art. 4:46 BW). Het hof veroordeelt de notaris tot het vergoeden van schade, vast te stellen in een schadestaatprocedure.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:6128

Zaaknummer: 200.266.297

Rechters: P.P.M. Rousseau, O.G.H. Milar en H.F.P. van Gastel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nietig testament? Verjaring. Bewijskracht notariële akte.

Moeder heeft tien kinderen en overlijdt in 2013. Een kleinkind heeft zij tot enig erfgenaam benoemd. Volgens een dochter is het testament nietig op grond van artikel 4:109 lid 1 BW of artikel 3:33 BW.

De executeur beroept zich tevergeefs op verjaring op grond van artikel 4:54 BW. Voor vorderingen gebaseerd op artikel 4:109 lid 1 BW of artikel 3:33 BW geldt de verjaringstermijn van artikel 3:306 BW (twintig jaar).

Volgens de dochter is het testament nietig (art. 4:109 BW), omdat de handtekening onder het testament niet van haar moeder afkomstig kan zijn, omdat zij analfabete was en geen Nederlands sprak of verstond. Het hof stelt voorop dat het testament is verleden voor een notaris. De akte levert in beginsel dwingend bewijs op van hetgeen de notaris daarin verklaart. Dit wordt onvoldoende ontkracht door het paspoort en ander documenten waarop moeders handtekening ontbreekt.

Ook komt de inhoud van het testament volgens de dochter niet overeen met de wil van haar moeder (art. 3:33 BW). De totstandkoming van de uiterste wil bij notariële akte is voldoende waarborg dat de akte de ware wil van de erflater weergeeft, aldus het hof. De dochter heeft onvoldoende aangevoerd om het tegendeel aan te nemen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:5886

Zaaknummer: 200.272.133/01

Rechters: M. Willemse, O.E. Mulder en P.S. Bakker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Kortgedingrechter staat inzage in herroepen testamenten
voorwaardelijk toe. Proceskostenveroordeling notaris.***

Een neef en nicht vorderen in kort geding van een notaris inzage in eerdere testamenten van hun overleden tante. De in het laatste testament (uit 2017) benoemde erfgenaam en executeur is ontslagen als executeur. De neef en nicht proberen in een bodemprocedure het laatste testament aan te tasten wegens wilsonbekwaamheid van tante en met een beroep op artikel 4:59 BW (verboden makingen). De neef en nicht willen ondertussen zeker weten of zij in eerdere testamenten zijn benoemd (al dan niet bij plaatsvervulling), ter voorkoming van onnodige procedures.

De notaris beroept zich op zijn geheimhoudingsplicht (art. 22 WNA). Volgens de voorzieningenrechter wordt deze doorbroken door het zwaarwegender belang van de neef en de nicht. Daarbij overweegt de rechter dat de neef en nicht in het laatste testament zijn onterfd en het er alle schijn van heeft dat tante niet dan wel beperkt wilsbekwaam was bij het testeren in 2017. Van belang is ook dat de executeur is ontslagen en de neef en nicht ervan overtuigd zijn in het voorlaatste testament (uit 1998) te zijn benoemd.

De voorzieningenrechter veroordeelt de notaris slechts tot afgifte van het voorlaatste testament (uit 1998) als de neef en nicht daarin zijn genoemd. Blijken zij geen belanghebbenden bij dat testament te zijn, dan kan de notaris volstaan met een mededeling van die strekking.

De voorzieningenrechter oordeelt dat de neef en nicht ook belang hebben bij inzage in oudere testamenten (uit 1976 en 1984), omdat daaruit zou kunnen blijken dat tante telkens voor ogen heeft gehad dat de erfenis in de familie zou blijven.

Tot slot veroordeelt de rechter de notaris in de proceskosten, omdat de notaris geheel in het ongelijk is gesteld. De rechter heeft begrip voor de zorgvuldigheid die de notaris heeft betracht, maar tegelijkertijd is sprake van een eigen keuze en afweging van de notaris om het op een beslissing van de voorzieningenrechter aan te laten komen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 17-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:3209

Zaaknummer: C/13/702212 / KG ZA 21-403

Rechters: E.A. Messer

Wetsartikelen: